

PREDMET: HRVATSKI JEZIK
NASTAVNA JEDINICA: JOSIP KOZARAC, VJENCESLAV NOVAK
RAZRED: 3. RAZRED GIMNAZIJE

Josip Kozarac

Josip Kozarac

(1858. Vinkovci – 1906. Koprivnica)

DJELA

ROMANI: Mrtvi kapitali
Među svjetlom i tminom

NOVELE: Tena
Slavonska šuma
Oprava
Priče djeda Nike

CRTICE

- šumarski fakultet
- stručni tekstovi o zaštiti slavonske šume
- urednik časopisa *Šumarski list*
- teme:
Slavonija, propast slavonskog sela,
utjecaj stranaca, napuštanje
tradicionalnih vrijednosti
- piše pod utjecajem Turgenjeva

Vjenceslav Novak

(1859. Senj – 1905. Zagreb)

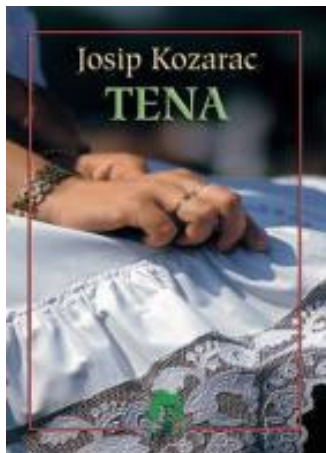
DJELA

ROMANI: Posljednji Stipančići
Pavao Šegota
Tito Dorčić
Dva svijeta
Pod Nehajem

NOVELE: Iz velegradskog podzemlja
U glib
Podgorske pripovijesti
Maca (prva novela – Hrvatska vila, 1881.)

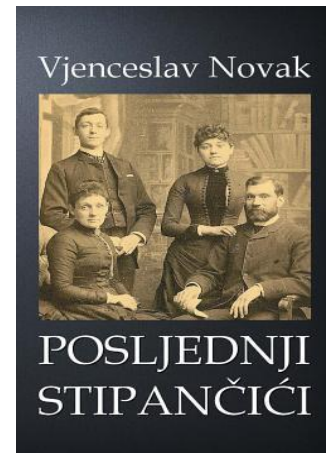
CRTICE

- glazbeni pedagog i skladatelj
- orguljaš, nastavnik pjevanja
- urednik časopisa *Gusle i Glazba*
- učitelj u Senju
- teme:
Senj, propast plemstva,
društvena nepravda
- nazvan je „hrvatski Balzac“

TENA

- novela o posljedicama raspada patrijarhalnog života
- kritika slavenskog sela: nemoral kao posljedica utjecaja stranaca, napuštanje tradicije
- naslovna junakinja simbol je propasti Slavonije, iskorištavaju je stranci pa potom napuštaju, neodgovorna je i sebična, njome upravljaju nagon, strast i tjelesna ljepota – BIOLOŠKA MOTIVACIJA, osobine koje je naslijedila od oca
- zbog tjelesne deformacije Tena i njezin ljubavnik Beranek na kraju spoznaju što znači prava ljubav, skromnost i spremnost na žrtvu

POSLEDNJI STIPANČIĆI

- roman o propasti senjskih patricija
- kritika patricija koji propadaju zbog taštine: ne snalaze se u novim društvenim prilikama, nedosljedni su u političkim stavovima (otac Ante je konvertit), roman završava idejom jačanja građanskog sloja (ilirizam)
- obitelj Stipančić opterećena je dominantnim likom oca Ante i patrijarhalnim odgojem: najviše pate ženski likovi, kći Lucija i majka Valpurga, dok sin Juraj dovodi obitelj do konačne propasti

ZADATAK ZA TEBE!

Prisjeti se radnje obaju djela (ukoliko nisi čitao/čitala, posluži se izvorima na internetu), zatim odgovori na sljedeća pitanja:

1. U kakvim su odnosima ženski likovi?
2. Koji su, prema mišljenju autora, preduvjeti za osobnu sreću?
3. Prokomentiraj:
  - atmosferu u obiteljima
  - njihovu ekonomsku situaciju
  - autoritete
  - način života.

Korisne poveznice:

- <https://www.lektire.hr/tena/>
- <https://www.lektire.hr/posljednji-stipancici/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=MX3aaJXw11A>
- <https://www.youtube.com/watch?v=4exML-9yn5A>

Izradila: Jasminka Petric, prof.

Gimnazija fra Grge Martića Posušje